2026. aasta Euroopa liikuvusnädal Eestis

16.–22. septembril 2026. aastal toimus iga-aastane Euroopa liikuvusnädal (*European Mobility Week*), mille teemaks oli „Liikuvus kõigile“. Kampaania eesmärgiks on kutsuda inimesi üles tervislikule ja liikuvale eluviisile ning muuta igapäevategevused keskkonnasõbralikumaks. Kohalikel omavalitsustel soovitatakse seda nädalat kasutada uuenduslike planeerimis-meetmete proovimiseks, uute infrastruktuuride ja tehnoloogiate edendamiseks, ürituste korraldamiseks ning avalikkuselt tagasiside saamiseks.

Pilt 1. Euroopa liikuvusnädala plakat

2026. aastal pöörati erilist tähelepanu põlvkondadevahelisele õiglusele. Liikuvusnädala eesmärgiks oli juhtida tähelepanu sellele, et säästvad liikumisviisid peavad olema kättesaadavad kõikidele inimestele, olenemata nende sissetulekust, asukohast, soost või võimetest. Euroopa liikuvusnädal julgustas tegutsema tuleviku nimel, kus transpordisüsteemid on kohandatud kõikidele vanuserühmadele ning vastavad nii praeguste kui ka tulevaste põlvkondade vajadustele.

Teemast lähtuvalt toetuti sel aastal neljale põhiväärtusele:

1. Liikuvus, mis soodustab põlvkondadevahelisi kohtumisi – Kõikidel põlvkondadel on ligipääs eri paikadele, sotsiaalsetele tegevustele, kultuurile, vaba aja veetmise võimalustele ja tervishoiuteenustele. Transporti käsitletakse ühishüvena, mis pakub kättesaadavamaid ja mitmekesisemaid valikuid ning toetab paremini igapäevaelu.

2. Liikuvus, mis lihtsustab põlvkondadevahelist koostööd – Liikuvussüsteemid on loodud selliselt, kus eri põlvkonnad jagavad transpordivahendeid ja -ressursse ning lahendused sünnivad koostöös ja kõigi vajadusi silmas pidades.

3. Liikuvus, mis võimaldab põlvkondadel ohutult ja mugavalt liikuda – Liikumisvõimalused on turvalised ja usaldusväärsed, arvestavad kõikide põlvkondadega ning toetavad tervislikumat eluviisi.

4. Liikuvus, mis toetab õiglast ja kestvat pärandit – Liikuvussüsteemid arvestavad tänapäeva vajadusi ja samaaegselt kindlustavad tuleviku, ühendades, võimestades ja kaitstes nii praeguseid kui ka tulevasi põlvkondi.

2026. aastal osales Euroopa liikuvusnädalal ligikaudu 3000 linna 44 riigist. Lisaks viidi läbi ligikaudu 550 tegevust erinevate organisatsioonide poolt.

Pilt 2. Euroopa Liikuvusnädalale registreerunud linnad

Eestist oli sel aastal osalejaid kokku 9: Kiili, Pärnu, Rakvere, Saku, Tamsalu, Tapa, Tartu, Valga ja Viimsi. Tegevustes osalesid aktiivselt koolid, lasteaiad, kogukonnad, noored, eakad ning kohalike omavalitsuste töötajad. Aasta läbivateks teemadeks kujunesid jalgrattasõidu edendamine, aktiivne koolitee, liiklusohutus ning autovaba päeva tähistamine.

TARTU

Tartu on liikuvusnädalal osalenud 16 korda.

Nädala jooksul oli kõigile registreerunud kasutajatele bussisõit tasuta ning Tartu rattaringluse 30 päeva piletit pakuti 50% soodustusega.

Lisaks toimusid mitmed tasuta linnajalutuskäigud, mis aitasid avastada Tartut uue pilguga. 16. septembril viis tartlased jalutuskäigule Marco Tasane, kes tutvustas linna läbi enda värvika vaatenurga. 17. septembril kutsus Juhan Kari videvikusesse Tartu ööelu kõnniringile, 18. septembril tutvustas Tartu linnamuuseumi kuraator Ants Siim linna legendaarsete kohvikute ja restoranide ajalugu. 19. septembril toimus kõnniring pere lemmikute ehk koertega, mida juhtis Katariina Mengel, 20. septembril avastati ajaloolase Jaak Juske saatel Tartu linnamüüri radu ning 21. septembril rääkis tänavakunstifestivali Stencibility korraldaja Sirla inglise keeles Tartu tänavakunsti lugusid.

Pilt 3. Liikuvusnädal Tartus (Foto: Evelin Lumi)

Liikuvusnädalale pani punkti autovaba päev, mil kutsuti linlasi eelistama autosõidule jalgsi liikumist, ühistransporti või jalgratast. Autovaba päeva keskseks sündmuseks oli ühine rattasõit, mis algas Vanemuise väikese maja eest ning viis osalejad Kompanii tänavale, mis oli kuni 30. septembrini jalakäijatele mõeldud kultuuri- ja ajaveetmispaik. Õhtu jätkus ratastoolikoomik Janar Petersoni ja koomik Kaur Sosi etteastega ning päeva lõpetas kell 21 algav mälumäng.

Pilt 4. Liikuvusnädal Tartus (Foto: Mana Kaasik)

PÄRNU

Pärnu on liikuvusnädalal osalenud 8 korda.

Pärnu viis läbi väga mitmekesise programmi, mis oli suunatud kõigile vanuserühmadele. 16. septembril toimus rattatuur „Kesklinnast agulitesse ja mere äärde“, mille käigus tutvuti linna ajaloo ja linnaruumiga. 17. septembril korraldati Vana-Pärnus eakate tervisevõimlemine, mida juhendasid Pärnu Hariduskeskuse noored. 19. septembril toimus ajalooline jalutuskäik „Loosi-aluse ja Loosi-pealse lood“. 20. septembril leidis aset kogu pere rattaorienteerumine ning orienteerumistreening 55+ vanuserühma osalejatele.

Pilt 5. Põlvkondadevaheline retk (Foto: Pärnu Linnavalitsus)

Liikuvusnädalasse kaasati aktiivselt ka haridusasutused. Lasteaedades viidi läbi programm „Elevandi õpperada“ ning koolides tegevus „Paneme ainetunnid liikuma!“, mille tulemusel koostati õpetajatele aktiivsete ainetundide ideepank. Kogu kuu jooksul toimus sammuväljakutse rakenduses Fitsphere.

Autovaba päeva raames suleti liiklusele Aia ja Ringi tänava vaheline lõik Iseseisvuse väljaku kõrval. Samuti toimus põlvkondadevaheline terviseretk ning loeng „Generatsioonid koos liikumas: väärtused, mõistmine ja koostöö“.

Pärnu Linnavalitsuse hinnangul õnnestus liikuvusnädal väga hästi ning eri põlvkondade kaasamine pakkus väärtuslikku kogemust nii osalejatele kui korraldajatele.

Pilt 6. Pärnumaa rattaorienteerumine (Foto: Pärnu Linnavalitsus)

VALGA

Valga on liikuvusnädalal osalenud 6 korda.

Liikuvusnädala keskseks sündmuseks oli rattamatk mööda linna kergliiklusteid ja huviväärsusi. Sündmus oli avatud igas vanuses osalejatele ning selle eesmärk oli propageerida jalgratast kui igapäevast liikumisvahendit.

TAPA

Tapa vald on osalenud liikuvusnädalal 2 korda.

Liikuvusnädala raames viidi läbi laiaulatuslik programm valla koolides ja lasteaedades. Toimusid liikumisvahetunnid, rattakontrollid, koolitee liikumisviiside kaardistamine ning spordipäevad. Erilist tähelepanu pälvis üleskutse „Euroopa liikuvus- ja maailmakoristusnädala heategu“, mis ühendas aktiivse liikumise ja keskkonnahoiu.

Autovaba päeva raames julgustati kasutama ühistransporti, jalgrattaid ja jalgsi liikumist. Liikuvusnädala tegevustesse kaasati kogu koolivõrk ning erinevad vanuserühmad üle valla.

KIILI

Kiili vald on osalenud liikuvusnädalal 2 korda.

Liikuvusnädala kesksekssündmuseks oli 16. septembril toimunud kogukondlik jalgrattamatk „Kiili Vänt“, mis ühendas eri vanuses rattureid ning tutvustas piirkonna vaatamisväärsusi. Matka jooksul tehti peatusi Nabala palvemajas, Sõmerus ning Nabala mõisas. Sõit lõppes Kiili Gümnaasiumi juures ühise supisöömisega. Esimesed 50 registreerunut said meeneks Euroopa liikuvusnädala logoga joogipudeli.

Pilt 7. Jalgrattamatk „Kiili vänt“ (Foto: Kiili Vallavalitsus)

RAKVERE

Rakvere on osalenud liikuvusnädalal 2 korda.

Rakvere keskendus 2026. aastal autovaba päeva teavituskampaaniale. Linn avaldas video, milles võrreldi sama teekonna läbimist jalgrattaga ja autoga. Video eesmärk oli näidata jalgratta konkurentsivõimet linnaliikluses ning tutvustada linna kergliiklusteid.

Digitaalse kampaania kaudu kutsuti elanikke eelistama jalgsi liikumist, jalgrattasõitu või ühistransporti.

VIIMSI

Viimsi on osalenud liikuvusnädalal 2 korda.

Viimsi viis läbi liikuvusnädala teavituskampaania, mis kutsus elanikke eelistama autosõidule alternatiivseid liikumisviise. Autovaba päeva keskseks sündmuseks oli Park & Ride parkla ajutine ümberkujundamine kogukonna tegevusalaks.

Üritusel tutvustati Viimsisse kavandatavaid liikuvuskeskusi, koguti elanike tagasisidet, viidi läbi tõukerattasõidu ohutuskoolitusi ning tutvustati ühistranspordi võimalusi. Populaarseks osutusid nii Transpordiameti juhendatud koolitused kui ka tegevus „Minu linna kaart“, kus osalejad said joonistada oma nägemuse ideaalsest linnaruumist.

SAKU

Saku osales liikuvusnädalal esimest korda.

Saku vald keskendus nii töötajate kui elanike liikumisharjumuste kujundamisele. Kogu nädala jooksul toimus kõnnikoosolekute üleskutse, mille käigus julgustati vallavalitsuse ja hallatavate asutuste töötajaid pidama koosolekuid kõndides ning tegema tööpäeva jooksul liikumispause.

Autovaba päeva puhul rajati pop-up telk, kus pakuti jalgrataste kontrolli ning jagati praktilisi nõuandeid rataste hooldamiseks. Kohaliku tagasiside järgi külastasid telki aktiivselt koolilapsed, kellele jagati ka helkureid, kleepse ja rattakellasid.

Pilt 8. Liikuvusnädal Sakus (Foto: Saku Vallavalitsus)

TAMSALU

Tamsalu osales liikuvusnädalal esimest korda.

Tamsalus keskenduti eelkõige koolipere liikuvusharjumustele ja liiklusohutusele. Toimus teemapäev „Tulen kooli jalgsi või jalgrattaga“, jalgrataste ja turvavarustuse kontroll Politsei- ja Piirivalveameti osalusel ning uuring õpilaste koolitee liikumisviiside kohta.

Korraldaja hinnangul õnnestusid kõik planeeritud tegevused ning liikuvusnädal pakkus väärtuslikku kogemust nii koolile kui kogukonnale.

Pilt 9. Liikuvusnädal Tamsalus (Foto: Tamsalu kool)

ORGANISATSIOONID

- Laekvere lasteaed Rüblik
- Pärnu Raja lasteaed
- Laekvere kool
- Kliimaministeerium

Laekvere lasteaed Rüblik korraldas 22. septembril kogu lasteaiapere ühise avastusretke. Retkel osales ligi 60 last vanuses 2–7 aastat ning 10 lasteaia töötajat. Päeva eesmärk oli veeta aktiivselt aega värskes õhus, tugevdada liikumisharjumusi ning tutvuda paremini oma kodukoha eripäradega.

Jalutuskäigul avastati Laekvere tuntumaid ja vähem tuntud paiku, vaadeldi loodust ning pöörati tähelepanu sellele, mis muudab kodukoha omanäoliseks ja väärtuslikuks. Ühine retk pakkus lastele võimalust liikuda, õppida märkama ümbritsevat keskkonda ning kogeda kodukohta uue nurga alt.

Tegevuse eesmärk oli kujundada lastes varakult tervislikke liikumisharjumusi ning näidata, et jalgsi liikumine võib olla nii lõbus, hariv kui ka keskkonnasõbralik viis ümbruskonna avastamiseks. Samuti aidati lastel mõista, et huvitavaid elamusi ja avastusi leidub ka kodu lähedal ning põnevateks seiklusteks ei ole alati vaja kaugele reisida.

Pärnu Raja lasteaed korraldas 18. septembril kogupereürituse „Kolme põlve kõnd“, mis tõi kokku lapsed, vanemad ja vanavanemad. Ühiselt läbiti rada, kus osalejaid ootasid mõistatused, vanasõnad, nuputamisülesanded ning teised liikumist ja koostööd soodustavad tegevused. Ürituse eesmärk oli edendada jalgsi liikumist, tugevdada põlvkondadevahelisi sidemeid ning tähistada vanavanemate päeva Euroopa liikuvusnädala raames.

Erilist tähelepanu pöörati kaasavusele. Liikumisraskustega osalejatele oli avatud memme-taadi hoid, kus sai tegevustes osaleda ja aega veeta. Päev lõppes ühise piknikuga, kus osalejad said nautida kaasa võetud piknikukorve ning Raja lasteaia abiõpetajate valmistatud õunakooki.

Laekvere kool osales Euroopa liikuvusnädalal eesmärgiga edendada õpilaste ja koolipere aktiivset liikumist ning suurendada teadlikkust ohutust liikumiskäitumisest. Kool peab liikumist oluliseks osaks igapäevasest õppetööst ning väärtustab tervislikke eluviise, mistõttu nähakse liikuvusnädalas head võimalust tuua kooli täiendavaid liikumistegevusi ja uusi algatusi.

Liikuvusnädala raames julgustati õpilasi osalema erinevates tegevustes, mis motiveerivad rohkem liikuma ning avastama uusi võimalusi aktiivseks ajaveetmiseks. Samuti pöörati tähelepanu liiklusohutusele ja turvalisele liikumisele. Kooli hinnangul pakuvad uued programmid ja väljakutsed väärtuslikku kogemust nii õpilastele kui õpetajatele ning aitavad hoida kõrget motivatsiooni aktiivse eluviisi harrastamisel.

Tegevustesse kaasati 1.–9. klassi õpilased, õpetajad ja teised koolitöötajad. Euroopa liikuvusnädala tegevuste peamine eesmärk oli suurendada igapäevast liikumisaktiivsust,

toetada tervislike liikumisharjumuste kujunemist ning innustada kooliperet kasutama aktiivseid liikumisviise nii kooliteel kui vabal ajal.

Kliimaministeerium tähistas Euroopa liikuvusnädalat 16.–22. septembrini, et edendada keskkonnasäästlikke, tervislikke ja nutikaid liikumisviise. Nädala eesmärk oli julgustada töötajaid ja külastajaid eelistama igapäevastes liikumistes jalgsi käimist, jalgrattasõitu ja ühistransporti ning vähendama autosõltuvust.

Nädala jooksul toimus mitmeid tegevusi, mis suunasid osalejaid oma liikumisharjumusi teadlikumalt analüüsima. Samuti pöörati tähelepanu sellele, kuidas tavapäraselt liikluses kuluvat aega saab kasutada sotsiaalseteks tegevusteks.

18. septembril toimus ühine rattamatk Lasnamäele, mille eesmärk oli tutvustada viimastel aastatel rajatud uut jalgrattataristut ning julgustada töötajaid kasutama jalgratast igapäevase liikumisvahendina.

Pilt 10. Rattamatk Lasnamäele (Foto: Kliimaministeerium)

21. septembril korraldati koostöös Tallinna Tehnikakõrgkooli ja MTÜ-ga Ratastooli Parkuur kogemusüritus, kus osalejad said proovida linnakeskkonnas liikumist erinevate kasutajarühmade vaatenurgast. Selleks läbiti spetsiaalselt ettevalmistatud rada ratastoolide, lapsevankrite, karkude, nägemispuuet simuleerivate prillide ja teiste abivahendite abil. Tegevuse eesmärk oli suurendada teadlikkust ligipääsetavusest ning erinevate liikumisvõimalustega inimeste vajadustest. Pärast raja läbimist koguti osalejatelt tagasisidet.

Pilt 11. Kogemusüritus ministeeriumide ühishoone juures (Foto: Kliimaministeerium)

22. septembril tähistati autovaba päeva, mil töötajaid kutsuti üles jätma auto koju ning saabuma tööle jalgsi, jalgrattaga või ühistranspordiga. Päeva jooksul märgiti fuajees spetsiaalsele kaardile kasutatud liikumisviis ning päeva lõpuks valmis ülevaade töötajate liikumisvalikutest.

Pilt 12. Liikumisviiside tahvel ministeeriumide ühishoones (Foto: Kliimaministeerium)